

Statens vegvesen

Høringsoppsummering

Indeksregulering av kontrollsanksjoner i tråd med forskrift om vilkårparkering for allmennheten og håndheving av private parkeringsreguleringer (parkeringsforskriften), § 36 femte ledd

Statens vegvesen
8. desember 2021

Innledning

Statens vegvesen har gjennomført en høring av justerte satser for kontroll sanksjonene i takt med endringene i konsumprisindeksen. Det følger av parkeringsforskriftens § 36 femte ledd at dette skal gjøres hvert femte år.

Nærmere om forslaget

Det ble med ikrafttredelsen av parkeringsforskriften i 2017 samtidig fastsatt i § 36 femte ledd at satsene for kontroll sanksjonene skal reguleres hvert femte år i takt med endringer i konsumprisindeksen. Endringene som ble foreslått i høringen er derfor en ren indeksregulering som forutsettes satt i kraft 1. januar 2022.

De nye satsene vil gjelde for de neste fem årene, med estimert ny justering med virkning fra 1. januar 2027.

Høringsinnspillene

Statens vegvesen mottok totalt **33** hørings svar. Av disse er det kun tre av høringsinstansene som har fremmet utfyllende merknader til høringen. I det videre vil vi derfor gjengi disse høringsinstansenes merknader og fremsette vår vurdering.

Norges Parkeringsforening (Norpark) har spilt inn at de er enige i at satsene skal justeres, men at de er uenige i beregningen. Merknaden til dette lyder:

«Vi er imidlertid ikke enige i nivået på justeringen. Slik vi forstår høringsnotatet, ser man på KPI veksten fra august 2017 til august 2021 og kommer frem at denne var 10,4%, deretter rundes dette ned fra 10,4% til 10%.

Imidlertid, august 2017 til august 2021 er bare 4 år, så med denne beregningsmetoden mister bransjen et år med KPI-justering. Dette vil ha en vesentlig konsekvens for bransjen. 3% av 600 kroner utgjør 18 kroner, og 3,5% utgjør 21 kroner. For en kommune med et årlig volum på 30.000 kontroll sanksjoner vil dette utgjøre NOK 630.000 i tapte inntekter, noe som tilsvarer godt over et årsverk. Lønnsvekst og KPI-vekst av kostnader tilkommer uansett hvert år.

I henhold til forskriften skal kontroll sanksjoner justeres etterskuddsvis hvert femte år. I mellomtiden må bransjen bære økte kostnader før man får en justering og «kommer tilbake til null». For bransjens del oppleves det derfor som ekstra byrdefullt at man runder satsen ned til nærmeste ti kroning, fremfor opp.

Skal indeksjusteringen faktisk reelt sett være en justering for fem år, må tidsperioden det beregnes økning av også tilsvare 5 år. I motsatt fall vil ikke satsene holde tritt med den reelle prisveksten. Dette kan gjøres enten ved at man ser på KPI-veksten for perioden november 2016 til november 2021 og iverksetter endringen gjeldende fra 1. januar 2022, alternativt ser på KPI-veksten fra januar 2017 til januar 2022 og iverksetter endringen fra 1. mars 2022.

Om parkeringsgebyr

Norpark merker seg at det ikke er lagt opp til at satsen for parkeringsgebyr og kontrollsanksjon justeres samtidig. Vi oppfatter dette som svært uheldig, da dette vil bety at man kan spare penger på å flytte bilen fra en HC-plass og opp på f.eks. et fortau. Videre vil dette kunne oppfattes å være forvirrende for forbruker, som er vant til tilsvarende satser.

Vi er kjent med at det er Samferdselsdepartementet som styrer gebyrsatsen, men håper det er mulig for Departementet og Vegvesenet å koordinere, eventuelt planlegge for en tilsvarende og samtidig indeksregulering for parkeringsgebyr, som ikke burde komme som en overraskelse for noen.»

Følgende høringsinstanser har inngitt innspill hvor det kun fremgår at de som medlemmer av Norpark, støtter deres høringsinnspill:

Porsgrunn kommune

Rogaland Parkering AS

Hareid Parkeringsselskap AS

Eigersund Parkering AS

Sandefjord Parkering

Aker P-drift AS

Tromsø kommune ved Tromsø Offentlige Parkering AS og Tromsø Parkering AS

Nordre Follo kommune

Securitas AS

Senja kommune

Grimstad kommune

Hamar kommune

Tvedestrand kommune

Kongsberg kommune

P-Norge AS

Rauma kommune

Vågan kommune

Skagen parkering AS

Asker kommune

Tønsberg parkering

Indre Østfold kommune

Røros Parkering AS

Frogn kommune

Florø Parkering AS

Levanger kommune

Sandnes kommune

Kristiansand kommune

Statens vegvesens vurdering

Innledning

For ordens skyld bemerkes det innledningsvis at Norpark som utgangspunkt representerer alle sine medlemmer og at det derfor ikke er nødvendig for medlemmene å inngi merknad om at man er enig med foreningens høringsinnspill. Inngivelse av innspill vil først være aktuelt i høringsammenheng der medlemmet ikke deler foreningens syn. Det kan synes som at Norpark har oppfordret sine medlemmer til å likevel inngi et eget høringsinnspill dersom de støtter høringsinnspillet. I det videre vil merknadene fra Norpark vurderes nærmere.

Vedrørende påstand om antall år

Det medfører ikke riktighet at beregningen kun gjelder indeks over fire år. Her synes det som at tilbakemeldingene som gis beror på en misforståelse om at beregningen gjelder konkret prisstigning fra dato til dato og ikke som en spesifikk sats som representerer hvert angitte år (her fastsatt månedsindeks gitt av SSB). Som det er forklart i høringsnotatet tas det utgangspunkt i gjennomsnittet frem til en bestemt måned i et år istedenfor det oppgitte årgjennomsnittet, slik at man så korrekt som mulig kan fastsette den prosentvise prisstigningen før det siste året er omme. Dette er helt nødvendig for å kunne sørge for at endringen både høres og kunngjøres i tide før den skal tre i kraft 1. januar påfølgende år. Beregningen er foretatt ut fra de fastsatte og konkrete tall i SSBs database og på grunnlag av hvordan man skal beregne prisvekst over lengre tid. For ordens skyld bemerkes det også at selve beregningen er foretatt av avdelingen for Økonomi og virksomhetsstyring, Økonomi i Statens vegvesen som har kompetanse innenfor slik justering.

Som det fremgår av SSBs tabell som var vedlagt høringen, er det snakk om særdeles marginale avvik mellom det endelige årgjennomsnittet og tallet så langt i en bestemt måned. For øvrig kan det bemerkes at metoden vil kunne medføre at tallet som viser gjennomsnittet frem til denne måneden, også kan være litt høyere enn det endelige gjennomsnittet for året (se for eksempel 2018).

Hvorvidt vi legger det endelige årgjennomsnittet eller KPI for en måned til grunn i beregningen vil etter dette være ubetydelig med tanke på sluttresultatet hva gjelder den endelige prisstigning¹. Beregningen som er foretatt har altså sitt grunnlag i KPI gjeldende for fem hele år. Herunder året forskriften og satsene ble iverksatt i 2017, samt 2018, 2019, 2020 og 2021.

	Årsgj.snitt ²	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
2021	.	114,1	114,9	114,6	115,0	114,9	115,3	116,3	116,3	117,5	117,2	.	.
2020	112,2	111,3	111,2	111,2	111,7	111,9	112,1	112,9	112,5	112,9	113,2	112,4	112,9
2019	110,8	109,3	110,2	110,4	110,8	110,5	110,6	111,4	110,6	111,1	111,3	111,6	111,3
2018	108,4	106,0	107,0	107,3	107,7	107,8	108,5	109,3	108,9	109,5	109,3	109,8	109,8
2017	105,5	104,3	104,7	105,0	105,2	105,4	105,8	106,1	105,3	105,9	106,0	106,1	106,1

¹ SSB historiske tall: <https://www.ssb.no/priser-og-prisindekser/konsumpriser/statistikk/konsumprisindeksen>

Statens vegvesen ser det ikke som korrekt å ta utgangspunkt i konsumprisindeksen fra året før forskriften og herunder satsene, trådte i kraft. For ordens skyld kan det likevel påpekes at en slik beregning som Norpark har foreslått, i realiteten ville vært KPI for seks år – med grunnlag i gjennomsnittet for 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 og 2021.

Til dette kan det også bemerkes at vi heller ikke kan se at Norparks uttalelse om at det i henhold til forskriften er slik at kontrollsanksjonene skal «*justeres etterskuddsvis hvert femte år*» kan vektlegges i særlig grad. Ordlyden i forskriften setter ikke krav til at dette skal skje etterskuddsvis, men lyder: «*Satsene reguleres hvert femte år i takt med endringer i konsumprisindeksen.*». Ordlyden slår på denne måten fast at reguleringen skal skje hvert femte år og Staten vegvesen legger til grunn at det her er ment at nye satser skal gjelde i det påfølgende året. Det er derfor naturlig å anta at dette bør være på plass fra 1. januar i det påfølgende år.

Det kan tenkes at man i fremtiden finner at man vil justere satsene i ettertid, slik at man kan få et endelig gjennomsnittstall for konsumprisindeksen for siste år - før endringen sendes på høring. Statens vegvesen har imidlertid ved vurderingen kommet til at slik etterskuddsvis justering vil kunne føre til tapte inntekter for virksomhetene. Dette da nye satser ikke kan iverksettes før høring med dertil vedtak og kunngjøring er ferdigstilt. Norparks forslag om ikrafttredelse først i mars innebærer således potensielt et langt større totalt inntektstap for virksomhetene enn gjennom den beregningsmetoden som er valgt her for å få satsene på plass til årsskiftet.

Vedrørende påstand om avrundning av prosent

Videre påpekes det at det heller ikke medfører riktighet at prosentandelen er avrundet ned til 10% slik Norpark har lagt til grunn. Det er den endelige summen i etterkant av beregningen som er avrundet ned til nærmeste hele tall. Det er altså den faktiske prisstigningen på 10,4% over fem år som er lagt til grunn ved beregningen av nye satser.

Det er for øvrig ordinært at den endelige summen justeres ned til nærmeste hele tall, da det naturligvis ikke er ønskelig å operere med satser pålydende 662,68 kroner i forskrift, slik som her hadde vært tilfellet. Dette er for øvrig likt for alle de gebyrer som Statens vegvesen justerer og vi kan ikke se at en slik praksis er urimelig.

Vi er for øvrig usikre på hvor Norpark henter sine tall på henholdsvis 3% og 3,5% fra i sitt eksempel, dette er heller ikke forklart i innspillet. Det presiseres imidlertid at avrundingen som er foretatt kun utgjør 2,68 kroner for den aktuelle satsen på 660 kroner. Det understrekes derfor at eksemplet Norpark har gitt ikke medfører riktighet og at det derfor heller ikke kan ha betydning for vurderingen.

For ordens skyld bemerkes det at justeringen i satsen fra kroner 600 til kroner 660 vil utgjøre en økt inntekt på hele 1,8 millioner kroner for en virksomhet som ilegger 30.000 slike sanksjoner i året:

$600 \times 30.000 = 18 \text{ millioner kroner}$ $660 \times 30.000 = 19,8 \text{ millioner kroner}$

Dette gjelder for øvrig bare sanksjonene pålydende 660, her er ikke medberegnet de økte inntektene som også vil tilkomme ved illeggelse av de andre satsene pålydende 330 og 990 kroner.

Konklusjon

Statens vegvesen finner at innvendingene som her er fremkommet ikke endrer vurderingen av den beregningen som er foretatt og sendt på høring. Indeksen er beregnet korrekt med grunnlag i

konkret konsumprisindeks over fem år² og de endelige satsene er etter utregningen avrundet til nærmeste hele tall.

Avslutningsvis understrekes det at Statens vegvesen ikke har myndighet til å endre gebyret som fremgår av forskrift om offentlig parkeringsgebyr og at dette heller ikke er en del av denne høringen. Eventuelle spørsmål om denne satsen må rettes Samferdselsdepartementet som eneste rette instans.

Dpark AS skriver at de «støtter en regulering av satser for KPI reguleringer av kontroll sanksjoner slik det er fastsatt i parkeringsforskriften. Dpark er imidlertid usikre på om høringsforslaget er regulert for hele 5 år, og mener at KPI da utgjør noe mer enn 10%. Vi anmoder om at dette ettergås slik at en regulering blir mest mulig korrekt. Vi ser imidlertid behovet for at en avrundning av kronebeløpet kan være hensiktsmessig.»

Statens vegvesens vurdering

Beregningen er grundig omtalt over, slik at vi ikke ser grunn til å gjenta dette her.

Alta kommune har fremmet følgende merknad:

Alta kommune mener dagens satser for kontroll sanksjoner er for lave i utgangspunktet. Skal satsene justeres bør dette skje i hele hundre og ikke med 30, 60 og 90 kroner slik det er tiltenkt i denne høringen.

Kontroll sanksjonene bør være et virkemiddel til å påvirke betalingslojaliteten til å ordinær parkeringsavgift.

Statens vegvesens vurdering

Slik vi ser det er merknaden utenfor det som faktisk er hørt og som skal vurderes her.

Imidlertid finner Statens vegvesen likevel grunn til å presisere at hjemmelen for endring er direkte gitt i parkeringsforskriften. Myndighetene står altså på ingen måte fritt til å fastsette satsene. Som det fremgår av forskriften, og som også omtalt i høringen, skal satsene justeres i takt med konsumprisindeksen. Dette medfører naturlig at satsene settes etter en konkret og faktisk beregning av prisstigningen som en følge av konsumprisindeksen over de siste fem år, og ikke som en skjønnsmessig sum «i hele hundre».

Disse høringsinstansene besvarte høringen, men hadde ingen merknader:

Klima- og miljødepartementet – ingen merknad

Forsvarsdepartementet – ingen merknad

Justis- og beredskapsdepartementet – ingen merknad

Oppsummering og beslutning

Statens vegvesen finner å endre satsene i takt med konsumprisindeksen jf. § 36 femte ledd, slik som foreslått i høringen. Med utgangspunkt i konsumprisindeks over fem år, vil økningen tilsvare 10,4%.

² <https://www.ssb.no/priser-og-prisindekser/konsumpriser/statistikk/konsumprisindeksen>

Nye satser vil etter dette bli følgende:

- kontrollsanksjon for overtredelse av vilkårene for parkering; **kr 660**
- kontrollsanksjon for overtredelse av dokumentasjonsplikt for tidsbegrenset gratisparkering og overtredelse av reservert parkering til kunde, besøkende eller gjest; **kr 330**
- kontrollsanksjon for overtredelse av vilkårene på plass reservert for forflytningshemmede med parkeringstillatelse; **kr 990.**

Endringen settes i kraft 1. januar 2022, i tråd med endringsforskriften. Det understrekes at de nye satsene ikke vil kunne benyttes før de er iverksatt gjennom forskrift.

Behov for overgangsperiode for retting av informasjonsskilt

Ifølge parkeringsforskriften § 22 andre ledd bokstav c), skal det sentralt på området plasseres informasjonsskilt som gir opplysninger om reaksjoner ved brudd på vilkår.

Statens vegvesen er kjent med at mange virksomheter på dette skiltet har angitt de konkrete satsene og derfor må rette opp dette som konsekvens av indeksjusteringen. Vi ser derfor at det er naturlig at det gis en kort overgangsperiode slik at virksomhetene kan rette opp i informasjonsskiltene. Statens vegvesens enhet som bedriver tilsyn med parkering er naturligvis underrettet om dette.

Informasjonsskiltene må være rettet innen 1. februar 2022.

Det legges til grunn at de virksomheter som tilbyr vilkårsparkering har tatt høyde for at satsene skal justeres hvert femte år. Idet indeksjusteringen har vært nedfelt i forskrift siden ikrafttredelsen, kan ikke Statens vegvesen se at endringen kommer uventet på virksomhetene slik at det skulle kreve en lang overgangsperiode for retting.

Det bemerkes at Statens vegvesen tidligere har ønsket at størrelsen på satsene skulle fremgå av informasjonsskiltene ved forskriftens ikrafttredelse i 2017. Forskriften var den gang helt ny, og satsene ukjent. I dag har forskriften virket en god stund og allmennheten må antas å være mer kjent med forskriften.

De justerte satsene vil gjelde for de neste fem årene, med estimert ny justering med virkning fra 1. januar 2027. Med tanke på denne stadige justeringen, kan det være enklere for virksomhetene å på informasjonsskiltene vise til hjemmelsgrunnlaget for de ulike reaksjonene, herunder kontrollsanksjonene. Dette i stedet for å angi konkrete satser. Det understrekes imidlertid at det naturligvis fortsatt tydelig må fremgå hva som kan være reaksjonene for brudd på vilkår på stedet, med henvisning til korrekt hjemmel.

Statens vegvesen kan ved tilsyn reagere på forhold som ikke er i samsvar med forskriften, jf. parkeringsforskriften § 19, herunder også feil ved informasjonsskiltet. Det presiseres at det er den enkelte virksomhets ansvar å påse at nødvendig utstyr og materiell er oppdatert i tråd med den til enhver tid gjeldende forskrift. Dersom informasjonsskiltene ikke er rettet innen 1. februar 2021, kan feilen føre til reaksjon fra tilsynet.

Endringsforskrift

Forskrift om endring av forskrift om vilkårsparkering for allmennheten og håndheving av private parkeringsreguleringer (parkeringsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 8. desember 2021 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 4, § 5, § 8, § 31, § 37, § 38, lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 28 tredje ledd og lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 163a. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Tilføyd hjemmel: Delegeringsvedtak 10. juni 2016 nr. 612.

I

I forskrift av 18.03.2016 nr. 260 - Forskrift om vilkårsparkering for allmennheten og håndheving av private parkeringsreguleringer (parkeringsforskriften) – gjøres følgende endring:

§ 36 første, andre og tredje ledd skal lyde:

Ved overtredelse av vilkårene for parkering kan det ilegges en kontroll sanksjon på kr 660.

For følgende overtredelser er satsen kr 330:

- a) brudd på dokumentasjonsplikt for tidsbegrenset gratisparkering og*
- b) overtredelse av reservert parkering til kunde, besøkende eller gjest.*

For overtredelse av vilkårene på plass reservert for forflytningshemmede med parkeringstillatelse er satsen kr 990. Forflytningshemmede med parkeringstillatelse som overtrer vilkårene på slik plass kan ilegges kontroll sanksjon etter første ledd.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2022